

Навоий вилоятида 2018 йилда тўқимачилик соҳасида амалга оширилган ишлар тўғрисида МАЪЛУМОТ

Ушбу соҳа турли ишлаб чиқариш йўналишига эга кенг қамровли соҳа ҳисобланади. Бу соҳа пахта хом ашёсини етиштиришдан тортиб уни тайёр маҳсулот бўлишига қадар **5 босқичли** жараёндир. Ҳар бир босқичда юқори қўшимча қийматга эга ва кўп иш ўринлари яратадаган ҳамда мамлакат иқтисодиётининг турли хил эҳтиёжларини таъминловчи **мултидисциплинер ишлаб чиқариш** мажмуасидир.

Тўқимачилик саноати корхоналари истеъмол товарлари билан бир қаторда иқтисодиётнинг бошқа тармоқлари учун **хом ашё ва ёрдамчи материаллар** ишлаб чиқарадиган соҳадир.

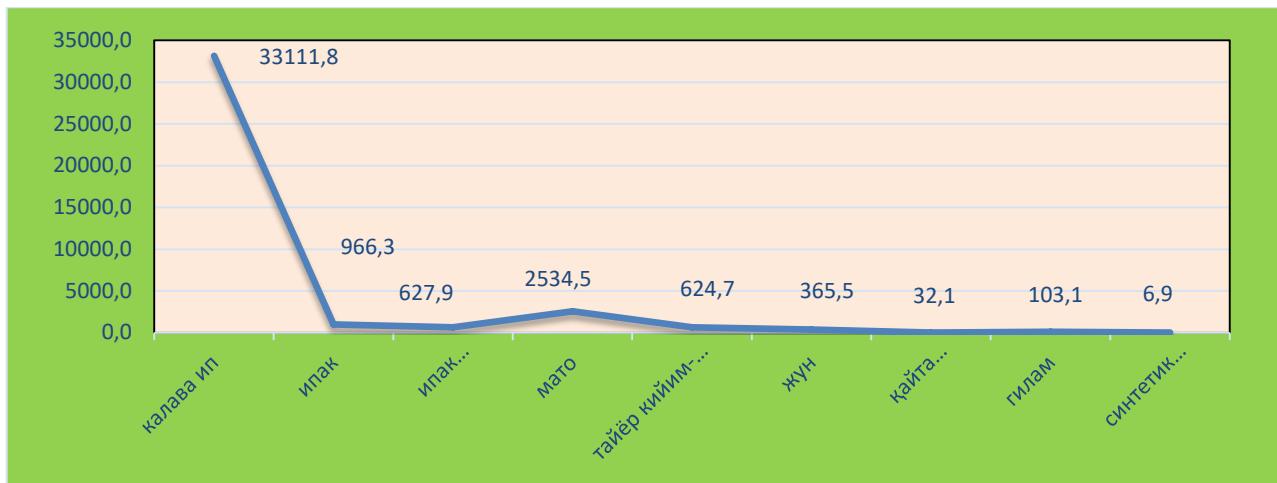
2018 йилда **178 та** корхона томонидан **1 256,2 млрд.сўмлик** маҳсулот ишлаб чиқарилди ҳамда ўсиш суръати 100,0 фоизга бажарилди. Ўтган йилга нисбатан **211,8 млрд.сўмга** кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди.

2018 йилда “Бахт текстиль” МЧЖ нинг қиймати **126,0 млрд.сўмлик** ип калава ишлаб чиқариш лойиҳаси фойдаланишга топширилди. Бунинг натижасида вилоятда **33,8 минг тонна** пахта толасини қайта ишлаб, **28,0 минг тонна** ип калава ишлаб чиқариш қуввати яратилди ва қайта ишлаш даражаси **90,0 фоизга** етказилди. Ип калавани қайта ишлаб трикотаж мато ишлаб чиқариш қуввати эса 30,0 фоизига етди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 6 ноябрдаги **ПҚ-3377-сонли** қарори ҳамда вилоят ҳокимининг 2017 йил 8 ноябрдаги **Қ-394-сонли** қарорлари ижросини таъминлаш мақсадида **маҳаллий экспорт килувчиларни қўллаб-қувватлаш** юзасидан корхоналарни маҳсулотини экспорт қилишдаги муаммолари, уларга берилаётган имтиёзлар бўйича тегишли норматив-хужжатлар билан таништириб борилди ва бунинг натижасида, вилоятда 2018 йилда енгил саноат соҳасида **38 372,9 минг.долларлик 9 турдаги** маҳсулотлар Россия, Туркия, Қозогистон, Беларусия, Украина ва бошқа хорижий давлатларга экспорти амалга оширилди. 2017 йилда **23 014,2 минг.долларлик 6 турдаги** маҳсулот экспорти амалга оширилган эди. Шундан, мос даврга нисбатан **15 358,7 минг.долларга** (166,7%) кўп ёки қўшимча **3 янги турдаги** маҳсулотлар экспорт қилинди.

Шунингдек, **ташқи савдо айланмаси**, яъни салдо **33 672,9 минг.долларга** ижобий бажарилди. Бунинг асосий сабаби вилоятда 2018 йилдан бошлаб **кластер тизимиға тўлиқ ўтилганлиги** ва қўшимча янги 2 турдаги (**мато, тайёр кийим кечак**) маҳсулотлар экспорти ҳисобига тўғри келмоқда.

2018 йилда экспортини текстиль-тўқимачилик соҳасининг таркибий қисми қўйидаги диаграммада акс эттирилган. (минг.долларда)



2018 йилда ушбу соҳада қиймати **51,2 млрд.сўмлик 34 та лойиҳа** фойдаланишга топширилди ва бунинг натижасида **764 та янги иш ўринлари** яратилди.

2019-2020 йилларда қиймати **386,1 млрд.сўмлик 10 та лойиҳани амалга оширилиши** натижасида **1035 та** иш ўрни яратилиши режалаштирилди.

Жумладан,

Навоий шаҳрида “Baxt Navoiy” МЧЖ нинг *калава ип ишлаб чиқарии*, “Ishonch Gilam” МЧЖ ҚҚ нинг *гилам ва гилам маҳсулотлари ишлаб чиқарии*, Хатирчи туманида “Хатирчи текстил” МЧЖ нинг *ип карава, мато ва тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарии* ҳамда Конимех туманида “Konimex Tech” МЧЖ нинг *мато ишлаб чиқарии* каби йирик лойиҳаларни амалга ошириш учун кенг кўламли ишлар бажарилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 12 февралдаги “Тўқимачилик ва тикув-трикотаж саноатини ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш ва унинг экспорт салоҳиятини кенгайтириш чоратадбирлари тўғрисида” ги **4186-сонли қарорида** соҳани жадал ривожлантириш ва диверсификация қилиш учун қулай шарт-шароитлар яратиш, тўқимачиликда ярим тайёр маҳсулотларни чуқур қайта ишлашга инвестициялар ҳажмини ва тайёр маҳсулотлар экспортини ошириш мақсадида **2019 йил 1 апрелдан** тадбиркорларига қўйидаги имтиёзлар берилди.

- 2019-2021 йилларда **ишлаб чиқариладиган тайёр маҳсулотнинг камида 80 фоизини экспорт қиласиган** тикув-трикотаж корхоналарига тижорат банкларининг кредитлари бўйича фоизларни тўлаш билан боғлиқ харажатлар Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги **Тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш давлат жамгармаси маблағлари ҳисобидан** қопланади;

- Айланма маблағларни тўлдириш (тайёр тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун ип-калава, трикотаж мато, ип газлама ва бошқалар харид қилиш) мақсадида тижорат банклари томонидан миллий валютада бериладиган кредитлар бўйича белгиланган фоиз ставкасининг **25 фоизи** миқдорида, аммо **5 фоизли пунктдан** юқори бўлмаган ҳолда;

- Ишлаб чиқариши модернизация қилиш (бино ва асбоб-ускуналарни сотиб олиш) мақсадида тижорат банклари томонидан хорижий валютада бериладиган кредитлар бўйича белгиланган фоиз ставкасининг **50 фоизи** миқдорида;
- Ноль ставкани қўллаш натижасида вужудга келган қўшилган қиймат солиғини қайтариш зарур **бўлган ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилган кундан эътиборан 7 иш куни давомида** солиқ тўловчига тезкорлик билан қайтарилади. Бунда давлат солиқ органларида мавжуд бўлган маълумотлар, шу жумладан, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича таққослаш далолатномаси ҳамда қўшилган қиймат солиғи ҳисоб-китобларини тақдим этиш тартиби бекор қилинади;
- **Биржа савдолари орқали пахта толасини сотишда қатъий талаф килинадиган банк кафолатлари бекор килинади.** Бунда тарафлар ўртасида мажбуриятлар бажарилишини таъминлаш тартиби шартнома асосида белгиланади.
- 2019 йил ҳосилидан бошлаб республика ташкилотларига пахта толасини сотишда **қўшилган қиймат солиғи** жаҳон бозорларида шакланган нархлардан қатъий назар, **пахта толасининг амалдаги сотиш нархидан келиб чиқсан ҳолда ҳисобланиши** белгиланди.

Бундан ташқари, **2019-2025йилларда тўқимачилик ва тикув-трикотаж саноатини жадал ривожлантириш Концепциясини** ишлаб чиқилиши ҳамда республикада ишлаб чиқариладиган пахта ип-калаваларнинг бутун ҳажмини қайта ишлаш ҳисобига **2025 йилга бориб тўқимачилик маҳсулотлари экспорти ҳажмини 7 миллиард АҚШ долларига етказиши режалаштирилди.** Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига-2019-2020-ўкув йилидан бошлаб Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида етакчи хорижий олий ўкув юртларининг қўшма таълим дастурларини ташкил этиш; Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти кадрларининг буюртмачилари битирувчининг базавий контракт тўловини иккинчи босқичда камида **50 фоиз**, учинчи босқичда камида **75 фоиз**, тўртинчи босқичда **100 фоиз** миқдорида тўлаб берган тақдирда, битирувчининг буюртмачи корхонасида меҳнат фаолиятини амалга ошириш мажбурияти тўғрисида шартнома тузилиши тартибини белгилаш чоралари қўриш вазифалар юкланди.

Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги Ташқи ишлар вазирлиги, “Ўзтўқимачиликсаноат” уюшмаси билан биргаликда: Ўзбекистонда бир йилда камида бир маротаба тўқимачилик тадбирларини **жаҳон календарига киритган ҳолда тўқимачилик ва мода индустрияси халқаро кўргазмалари ўтказилиши** чораларини қўриш вазифаси топширилди.

“Ўзтўқимачиликсаноат” уюшмаси Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги билан биргаликда уч ой муддатда **тўқимачилик ва тикув-трикотаж саноати корхоналарининг ягона ахборот порталини яратиш** каби бир қатор вазифалар соҳани янада равнақ топишини таъминлайди.

Н.Исматов
Навоий вилояти
Иқтисодиёт ва саноат бош бошқармаси
етакчи мутахассиси
Telefon: (436) 223-81-39, (436) 223-14-25
e-mail: navoiy@mineconomy.uz